

ACTIOUN LËTZEBUGESCH – EIS SPROOCH a.s.b.l.

20, Conter Strooss • L-5955 Izeg • (+352) 47 06 12 • actioun@letzebuergesch.lu • www.letzebuergesch.lu
BCEELULL IBAN LU52 0019 1000 7250 4000 • CCPLLULL IBAN LU75 1111 0066 4448 0000
Gegrënnt 1971 • Vereenegung ouni Gewënnzweck • N°RCS: F5361

Pressecommuniqué

Lëtzebuergesch an der Constitutioun Haut, den 1. Juli 2023 trëtt den neien Artikel 4 a Kraaft

Izeg, den 1. Juli 2023

Haut, den 1. Juli 2023 trëtt eng nei Revisioun vun eiser Constitutioun mam neien Artikel 4 a Kraaft, deem am Paragraph (1) eis Sprooch (Lëtzebuergesch) als Sprooch vun eisem Land (Lëtzebuerg) definéiert:

Art. 4.

(1) La langue du Grand-Duché de Luxembourg est le luxembourgeois. La loi règle l'emploi des langues luxembourgeoise, française et allemande.

D'Sprooch vum Grand-Duché vu Lëtzebuerg ass Lëtzebuergesch. D'Gesetz reegelt d'Benotzung vun der lëtzebuergescher, der franséischer an der däitscher Sprooch.

Domat gëtt eng Joerzénge al Fuerderung vun der „Actioun Lëtzebuergesch a.s.b.l.“ haut Realitéit. Dëst hu mir virun allem dem onermiddlechen Asaz vun eisem Vize-President Lex ROTH ze verdanken. Bei där Geleeënheet soe mir och allen aneren Acteure fir den neie Verfassungsartikel 4 e waarme Merci:

der Chamber, der Regierung, dem Staatsrot an och der Press

An der neier „eng Klack fir eis Sprooch“ (Nummer 293), erkläert eise Vize-President Lex ROTH wéi et zu deem neie Verfassungsartikel komm ass, hei fannt Dir en Auszoch vum Text:

Äre Schreiwer ass am Hierscht 1998 mat sengem fréiere Schoulkomerod, dem Deputéierte a Stater Schäfte Willy Bourg (getréischt) wéi sou dacks am Märeler Park getréppelt; et gong rieds vun eiser Sprooch an dem Sprooch-Gesetz vun 1984, dat mir dem Staatsminister Pierre Werner an der Chamber mat eise gudde Relatiounen – an dem Haaptargument vun de Lëtzebuenger hirer Resistenz géint d'Nazi-Hannerlëschtgeket vum 10. Oktober 1941 – am Fong ‚ofgegotzelt‘ haten.

Duerno hat sech ewell e sëllegen um legislative Plang op Grond vun dësem Gesetz gemaach... mä déi Legislatioun stoung net op deene beschte Been, well e Gesetz jo zimlech ‚licht an de Schapp falen‘, oder mat einfacher Majoritéit ofgeschaaft ka ginn, wann et net däitlech, definitiv an ausdrécklech um Fong vum Grondgesetz, der Constitutioun, steet. Deer Schwächt war also nëmme mat engem kloeren Artikel am Fëllement vun eisem souveräne Staat ofzehëlfen.

Den Här Bourg goug an der Chamber mat op dee Wee; d'Staatsministere Jacques Santer a Jean-Claude Juncker ware mat am ‚Coup‘. Mir hate Rendez-vous mat jidfer Partei. Zugudder lescht sinn d'Haaptpartei mat op eise Constitutiounspad gaang, an de Staatsrot huet net ofgebremst. Eng Verfassung gëtt net ‚all gudder Broutdag‘ geännert; et muss eng absolutt Majoritéit (2/3) vun der Chamber fir Ännerunge sinn. Mä hei gong et elo jo ower net nëmmen ëm eis Sprooch; eng ganz Partie wichteg Ännerungen a Kloerstellunge stoungen doriwwer eraus um Programm:

d'Sproochsituatioun, de Lëtzebuenger Fändel, eis Staatswopen an d'Nationallidd ‚Ons Heemecht‘; eng Saach, déi de Jacques Santer (ärem Schreiwer säi Chef), op gesetzlech Féiss stelle gelooss huet. Fir d'Verfassungsfro huet d'Chamber sech fir eng ‚intern‘ Léisung entscheet; de Staatsminister Xavier Bettel huet hei eng elegant positiv Roll gehat.

Äis bleift elo, allen Acteure fir den neie Verfassungsartikel 4. e waarme Merci ze soen: der Chamber, der Regierung, dem Staatsrot... och der Press, déi e gudden Deel vun deer wonnerbarer Decisioun ‚schëlleg‘ ass; si hunn äis Dosende vun Artikele publizéiert, mat deene mir joerelaang hannert der ganzer Saach ‚gebengelt‘ hunn, déi mir dann – 2011! – vun der Actioun-Lëtzebuergesch aus an engem Sammelheftchen erausginn hunn.

Iwwregens: Ouni eis/är Actioun-Lëtzebuergesch- eis Sprooch wier eis Nationalsprooch verblatzt a ‚brooch‘ an eiser Heemecht leie bliwwen! Do geet och dee beschten Dictionnaire net duer, eis ‚Literatur‘ war zimlech ‚mini‘, de Schoulsystem net drop ausgeriicht ... alles dat huet an deer leschter Dose Joeren en neie Schwonk an eng héichpopulär Situatioun kritt.

Fir de Comité vun der AL,

Claude BACHE
President

Patrick KAELL
Sekretär

